

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	7123200027
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7123200027.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. Y., narodenej X. G. XXXX, X., X. H. X, zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Tarbajom, Stropkov, Zámocká 525/28, proti žalovanej obchodnej spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-7Csp/12/2023, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu Mestským súdom Košice je dôvodný.

Na prejednanie sporu je príslušný Mestský súd Košice.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV nesúhlasil s postúpením mu sporu Mestským súdom Košice (pôvodne Okresným súdom Košice I). Poukázal na to, že Okresný súd Košice I postúpil spor z dôvodu námietky miestnej nepríslušnosti podanej žalovanou, ktorá však vychádza len zo všeobecnej miestnej príslušnosti podľa § 13 a § 15 ods. 1 Civilného sporového poriadku, avšak súd nevzal do úvahy osobitnú miestnu príslušnosť, ktorá dáva žalobkyni na výber namiesto všeobecného súdu žalovanej zvoliť si na prejednanie veci ďalší miestne príslušný súd, v tomto prípade súd v obvode ktorého má žalobkyňa, ktorá je spotrebiteľom, adresu trvalého pobytu, nakoľko ide o spotrebiteľský spor. Nakoľko sa v danom prípade nejedná len o spor o miestnu príslušnosť, ale aj o spor o kauzálnu príslušnosť, Mestský súd Bratislava IV predložil spor podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o miestnej, resp. kauzálnej príslušnosti.

2. Najvyšší súd, ako súd funkčne príslušný (ako súd najbližšie spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava IV a Mestskému súdu Košice) podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku na rozhodnutie o príslušnosti preskúmal spor a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu je dôvodný.

3. Podľa § 36 ods. 1 Civilného sporového poriadku konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na

prejednanie príslušný.

4. Podľa § 36 ods. 2 Civilného sporového poriadku príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 13 Civilného sporového poriadku na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

7. Podľa § 40 Civilného sporového poriadku súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Žalobkyňa sa žalobou podanou 4. januára 2023 na Okresnom súde Košice I domáhala vo vzťahu k zmluve o úvere č. 250974-72238 uzatvorenej 31. mája 2018 medzi žalobkyňou a žalovanou určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa si zvolila osobitnú miestnu príslušnosť podľa § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku.

11. Na námietku žalovanej ohľadne miestnej nepríslušnosti súdu vyplývajúcej z tvrdenia žalovanej, že medzi sporovými stranami nebola uzavretá spotrebiteľská zmluva, Okresný súd Košice I postúpil spor Okresnému súdu Bratislava I, v ktorého obvode mala žalovaná sídlo. V dôsledku súdnej reformy účinnej od 1. júna 2023 (zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov) bol spis ďalej vedený na Mestskom súde Bratislava IV, ktorý nesúhlasil s postúpením sporu Okresným súdom Košice I (teraz Mestský súd Košice) a vec s odôvodnením, že ide o spotrebiteľský, a nie obchodnoprávny spor, predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie o kauzálnnej príslušnosti.

12. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie najvyšší súd uvádza, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel; vnútroštátny súd má túto povinnosť tiež vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (C-243/08 Pannon GSM Zrt. v Erzsébet Sustikné Győrfi).

13. Okolnosti a tvrdenia v žalobe naznačujú, že žalobkyňa v právnom vzťahu so žalovanou ako poskytovateľkou úveru mala (fakticky) vystupovať ako spotrebiteľka (nepodnikateľka), čím sa spochybňuje pravdivosť niektorých údajov v úverovej zmluve.

14. Pre posúdenie, či žalobkyňa je alebo nie je spotrebiteľom a či uplatnený nárok je alebo nie je nárokom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nepostačuje, že v úverovej zmluve žalovaná ako veriteľ v texte zmluvy uviedla údaje žalobkyne zo živnostenského registra (sp. zn. 3Obdo/14/2017). Preto samotná skutočnosť, že žalobkyňa je v zmluve označená údajmi zo živnostenského registra a

obsahom zmluvy je údaj o tom, že úver bol poskytnutý na podnikateľské účely, v zásade nevylučuje spotrebiteľský charakter predmetného záväzkového vzťahu. Uvedené je postačujúce pre záver o existencii spotrebiteľskej zmluvy pre účely uplatnenia osobitnej miestnej príslušnosti danej na výber podľa ustanovenia § 19 písm. d) Civilného sporového poriadku.

15. Pre stanovenie súdnej príslušnosti je napokon vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. Z obsahu predloženej žaloby je zrejmé, že žalobkyňa sa proti žalovanej domáha určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Vôľou žalobkyne je vyvolanie konania, v rámci ktorého má súd preskúmať uzatvorenú úverovú zmluvu s ohľadom na neprijateľnosť zmluvných podmienok v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v spotrebiteľských sporoch je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom (§ 19 písm. d) Civilného sporového poriadku), teda v danom prípade Mestský súd Košice.

16. V okolnostiach daného prípadu nejde o prípad prejudikovania meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie kauzálnej (a miestnej) príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Ak sa žalobkyňa stavia do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom. Vyhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany.

17. Súhlasom s postúpením sporu na Mestský súd Bratislava IV by sa minul účinok široko koncipovanej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, pretože by sa tým vylúčila možnosť spotrebiteľa (žalobkyne) využiť procesným právom predpokladanú výhodu „domáceho“ súdu v osobitnej miestnej príslušnosti danej jej na výber, ktorá je daná predovšetkým z dôvodu zabezpečenia čo najväčšej šetrnosti k ekonomicky slabšej strane spotrebiteľského vzťahu.

18. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava IV s postúpením sporu Mestským súdom Košice (pôvodne Okresným súdom Košice I) je dôvodný a na prejednanie sporu je kauzálne a miestne príslušný Mestský súd Košice.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.